

Prof. dr hab. Katarzyna Przybyłowicz
Katedra Żywienia Człowieka
Wydział Nauki o Żywności
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
10-718 Olsztyn, ul. Słoneczna 45f
katarzyna.przybylowicz@uwm.edu.pl

Olsztyn, 2026-02-06

Recenzja

Pracy dyplomowej Pani **mgr Beaty Bondyra-Wisniewskiej**

pt.: „Ocena wpływu zróżnicowanej dietoterapii na redukcję masy ciała i poprawę parametrów lipidowych u dzieci i młodzieży z nadwagą lub otyłością oraz dyslipidemią”

wykonanej pod kierunkiem naukowym

dr hab. inż. Anny Harton, prof. SGGW w Katedrze Dietetyki, Instytutu Żywienia Człowieka
Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Podstawa wykonania recenzji i przedmiot recenzji:

Recenzja została przygotowana w związku z pismem Pani prof. dr hab. Ewy Jakubczyk, Przewodniczącej Rady Dyscypliny Technologia Żywności i Żywienia Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, z dn. 12.12.2025 r. Pismo informuje, że Rada Dyscypliny Technologia Żywności i Żywienia Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie powierzyła recenzję rozprawy doktorskiej Pani mgr Beaty Bondyra-Wisniewskiej pt.: „Ocena wpływu zróżnicowanej dietoterapii na redukcję masy ciała i poprawę parametrów lipidowych u dzieci i młodzieży z nadwagą lub otyłością oraz dyslipidemią”. Recenzja została przygotowana zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (DZ. U. z 2024 r. , poz. 1571 z późniejszymi zmianami) oraz Uchwałą Nr 89 – 2022/2023 Senatu SGGW z dnia 26 czerwca 2023 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Uzasadnienie wyboru tematu rozprawy doktorskiej i oryginalności problemu badawczego

Zrozumienie, metabolicznego oddziaływania diety zgodnie z indywidualnymi celami i wymaganiami organizmu dzieci i młodzieży oraz oparcie na edukacji żywieniowej jest kluczem do sukcesu interwencji żywieniowych. Efekty terapeutyczne interwencji

żywieniowych mogą się różnić w zależności od jej rodzaju, masy ciała, tolerancji i genetyki oraz czynników socjodemograficznych. Badanie tych wzajemnych zależności jest konieczne bo może pomóc lepiej zrozumieć potencjał działań dietetycznych w oparciu o indywidualne cele i wymagania a także ograniczyć występowanie nadwagi i otyłości w populacji pediatrycznej.

Mając na uwadze nowe dane naukowe i rozwój metod badawczych dotyczący wpływu zróżnicowanej terapii żywieniowej na redukcję masy ciała i poprawę parametrów metabolicznych u dzieci i młodzieży oraz możliwości przeprowadzonej edukacji żywieniowej zaproponowany temat badawczy doskonale wpisuje się w ten nurt. Ten obszar wiedzy wymaga wnikliwych badań i poszukiwania metod, które poprzez dostosowanie odpowiedniego postępowania dietetycznego do indywidualnych potrzeb pozwolą na spersonalizowane podejście, co może prowadzić do uzyskania lepszych wyników działań interwencyjnych.

Przedstawiona do recenzji praca dotyczy podejścia opartego na żywieniowych potrzebach organizmu, które może wzmocnić zdolność organizmu do lepszych mechanizmów regulacyjnych. Poznanie wpływu interwencji dietetycznych oraz działań edukacyjnych na wielu poziomach złożoności biologicznej (dane metabolomiczne) umożliwi projektowanie strategii, zaleceń żywieniowych dostosowanych do indywidualnych potrzeb organizmu dzieci i młodzieży. Podsumowując przeprowadzone badania mają duże znaczenie naukowe, ale także aplikacyjne. Temat jest wyjątkowo istotny z perspektywy możliwości oddziaływania terapii dietetycznych, zwłaszcza w kontekście dramatycznego wzrostu występowania nadwagi i otyłości w tej grupie populacyjnej. Zaprojektowane założenia pracy Pani mgr **Beaty Bondyra-Wiśniewskiej** wpisują się w ten nurt badawczy i pozwoliły na sformułowanie ważnych wniosków, które mogą być wykorzystane w naukowej dyskusji, projektowaniu przyszłych badań, a przede wszystkim mają duże znaczenie aplikacyjne. Mając na uwadze znaczenie tematu badawczego uważam, że praca dostarcza nowej wiedzy w zakresie tego tematu, co pozwala Recenzentowi na stwierdzenie, że Autorka potrafi projektować badania naukowe i wykorzystać najnowsze osiągnięcia nauki w celu rozwiązania problemu badawczego o bardzo dużym znaczeniu aplikacyjnym. Z tego względu bardzo wysoko oceniam wartość naukową i możliwości aplikacyjne ocenianej rozprawy doktorskiej i wydaje mi się, że jest to bardzo istotny i przyszłościowy kierunek badawczy o dużym znaczeniu społecznym.

Ogólna charakterystyka i ocena formalna pracy

Przedłożona do recenzji rozprawa doktorska stanowi spójny tematycznie cykl czterech opublikowanych w ostatnich czterech latach artykułów naukowych, po uprzedniej ocenie

merytorycznej recenzentów z czasopism o zasięgu międzynarodowym. Tytuł rozprawy jest zgodny z przeprowadzonymi i opublikowanymi badaniami. W skład rozprawy wchodzi, następujące publikacje:

Publikacja 1. Bondyra-Wiśniewska, B.; Myszkowska-Ryciak, J.; Harton, A. Impact of lifestyle intervention programs for children and adolescents with overweight or obesity on body weight and selected cardiometabolic factors – a systematic review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2021, 18(4), 2061. DOI:

<https://doi.org/10.3390/ijerph18042061>

Punkty MNiSW/MEiN: 140 Impact Factor: 4,614

Publikacja 2. Bondyra-Wiśniewska, B.; Harton, A. Effect of the nutritional intervention program on body weight and selected cardiometabolic factors in children and adolescents with excess body weight and dyslipidemia: study protocol and baseline data. *Nutrients* 2023, 15, 3646. DOI: <https://doi.org/10.3390/nu15163646>

Punkty MNiSW/MEiN: 140 Impact Factor: 5,9

Publikacja 3. Bondyra-Wiśniewska, B.; Harton, A. Do children and adolescents with excess body weight and dyslipidemia consume enough vegetables and fruits before participating in the nutritional intervention program? *Rocz Panstw Zakł Hig* 2024, 75(4),333-339.

DOI:<https://doi.org/10.32394/rpzh/197421>

Punkty MNiSW/MEiN: 20 Impact Factor: 0

Publikacja 4. Bondyra-Wiśniewska, B.; Harton, A. Effect of a low-glycemic index nutritional intervention on body weight and selected cardiometabolic parameters in children and adolescents with excess body weight and dyslipidemia. *Nutrients* 2024, 16,2127. DOI: <https://doi.org/10.3390/nu16132127>

Punkty MNiSW/MEiN: 140 Impact Factor: 4,8

Prace zostały opublikowane w czasopismach z listy Journal Citation Reports (JCR). Łączna liczba punktów obliczona wg daty opublikowania prac wynosi 440 pkt. MNiSW, a sumaryczny IF=15,314, co należy uznać za bardzo wysokie wskaźniki przy ubieganiu się o stopień naukowy doktora. We wszystkich pracach Pani mgr Beaty Bondyra-Wiśniewska jest pierwszym autorem. Wkład Doktorantki w oryginalne prace twórcze polegał na opracowaniu koncepcji badań, opracowaniu metodologii, pozyskaniu i kwalifikacji dzieci do badań, przeprowadzeniu badań statystycznych oraz przygotowaniu publikacji, a także redagowaniu tekstu po recenzji. Zostało to także potwierdzone stosownymi oświadczeniami wszystkich współautorów.

Przedstawiona do recenzji dysertacja ma typowy układ rozprawy doktorskiej powstałej na bazie spójnego tematycznie zbioru publikacji naukowych, a przytoczony cykl publikacji ma istotny wkład do nauki o żywieniu człowieka. Przedłożona dysertacja oprócz kopii opublikowanych artykułów zawiera również opracowanie liczące 61 strony maszynopisu, stanowiące syntezę przeprowadzonych badań tj. opis publikacji z krótkim wprowadzeniem pozwalającym lepiej rozumieć zagadnienia stanowiące przedmiot danego badania, schemat badania, opis grupy badanej i metod badawczych oraz syntetyczne omówienie wyników wraz z odpowiedzią na postawione cele i hipotezy. W pracy zamieszczono ponadto oświadczenia współautorów o udziale w ich powstawaniu oraz zgodzie na ich wykorzystanie w rozprawie doktorskiej. Należy także podkreślić, że praca została wyjątkowo starannie przygotowana pod względem edytorskim, charakteryzuje się bardzo płynną formą omawianych treści – zaplanowanych tak by sukcesywnie wprowadzać czytelnika w tematykę badania.

Ocena merytoryczna rozprawy doktorskiej

Wybór problemu badawczego recenzowanej pracy doktorskiej Pani mgr **Beaty Bondyra-Wiśniewskiej** jest w pełni uzasadniony i pomimo licznych badań nad możliwościami działań dietetycznych i edukacji w ograniczeniu występowania nadwagi i otyłości w wśród strategicznej grupy populacyjnej jaką są dzieci i młodzież nadal wiele obszarów pozostaje do zbadania. Także mając na uwadze znaczenie aplikacyjne prowadzonych badań, uważam, że jest to bardzo ważne w aspekcie zdrowia społecznego.

Celem głównym badań była ocena wpływu zróżnicowanej dietoterapii na redukcję masy ciała i poprawę parametrów lipidowych u dzieci i młodzieży. Cel ten został zrealizowany poprzez postawione przez Doktorantkę prawidłowo sformułowane cele szczegółowe i hipotezy badawcze.

Cele badawcze zrealizowano poprzez bardzo starannie zaplanowane i konsekwentnie zrealizowane badania. Ponadto przeprowadzone analizy statystyczne uzyskanych wyników pozwoliły na precyzyjne sformułowanie wniosków oraz nakreślenie dalszych perspektyw badawczych w tym zakresie. Świadczy to o bardzo dobrej znajomości warsztatu badawczego oraz dowodzi dobrego przygotowania Doktorantki do samodzielnego projektowania badań naukowych. Uważam, że jest to ambitny i dopracowany merytorycznie projekt badawczy.

Oryginalność i trafność narzędzi badawczych i metod

Doktorantka biegle zaplanowała i zrealizowała część eksperymentalną badania. Metodologia badań nie budzi zastrzeżeń została dobrana prawidłowo wykorzystując

zwalidowane narzędzia badawcze wg najnowszych trendów, pozwalając na uzyskanie odpowiedzi na cel pracy i weryfikację postawionych hipotez badawczych. Dobór próby został dokonany w sposób prawidłowy na podstawie jasno sprecyzowanych kryteriów włączenia i wykluczenia. Warto także podkreślić, że Doktorantka zastosowała procedurę statystyczną pozwalającą na określenie minimalnej liczebności próby - co znacznie wzmocniło wiarygodności uzyskanych wyników. Zaletą pracy jest także sposób w jaki przeprowadzono badanie statystyczne, w którym wykorzystano wiele różnych, dobrze dobranych i wzajemnie się uzupełniających metod statystycznych. Wymienione techniki statystyczne zastosowano do opisanego wielu parametrów antropometrycznych i biochemicznych w relacji do skuteczności interwencji żywieniowej także z uwzględnieniem grup wiekowych.. Dzięki temu uzyskano wielowymiarowe możliwości interpretacyjne a co szczególnie ważne także w aspekcie aplikacyjnym.

Oryginalność i trafność narzędzi badawczych i metod oceniam bardzo dobrze

Wyniki i dyskusja – umiejętność krytycznej analizy danych. Podjęte w pracach problemy badawcze

Artykuł 1

W pierwszej pracy Doktorantka dokonała systematycznego przeglądu literatury, którego celem była identyfikacja uniwersalnych komponentów skutecznych interwencji u dzieci i młodzieży z nadwagą lub otyłością. Analiza 18 badań realizowanych w grupach dzieci i młodzieży z nadwagą lub otyłością i dyslipidemią (literatury zebranej w latach 2019–2020 z baz danych PubMed i Google Scholar) umożliwiła zidentyfikowanie uniwersalnych komponentów skutecznych programów modyfikacji stylu życia prowadzących do utraty masy ciała i poprawy wybranych parametrów kardiometabolicznych. Wykazano, że najlepsze efekty w redukcji masy ciała były powiązane z zastosowaniem diety i aktywności fizycznej pod opieką lekarza i dietetyka przy jednoczesnym zaangażowaniu rodziców. Kolejnym pytaniem badawczym była próba odpowiedzi jaki rodzaj interwencji dietetycznej ma kliniczną przewagę (dieta z niskim IG) nad standardowymi zaleceniami żywieniowymi. Wszystkie uzyskane wyniki badania są bardzo interesujące i zostały przedstawione w sposób logiczny. Bardzo wysoko oceniam takie podejście badawcze. Przeprowadzony przegląd pozwolił na rzetelne zapoznanie z aktualnym stanem wiedzy oraz na sformułowanie ważnych celów i postawienie prawidłowych hipotez badawczych, których weryfikację przedstawiono w kolejnych pracach.

Artykuł 2

W drugiej pracy wykazano, że nadmierna masa ciała i związana z nią dyslipidemia u dzieci i młodzieży są głównymi czynnikami ryzyka chorób sercowo-naczyniowych u młodych dorosłych. Istnieje uzasadniona potrzeba opracowania skutecznego programu modyfikacji stylu życia, obejmującego różnorodne terapie dietetyczne. Dieta o niskim indeksie glikemicznym (IG) może być zalecana w leczeniu otyłości. Jej stosowanie jest również uznawane za uzasadnione w chorobach układu krążenia, w tym dyslipidemii. Celem prezentowanego programu interwencji żywieniowej była ocena skuteczności zbilansowanej energetycznie diety w oparciu o główne zalecenia dotyczące zintegrowanej diety stylu życia dla zdrowia układu krążenia i produktów o niskim IG u dzieci i młodzieży z nadmierną masą ciała i dyslipidemią. Przez 8 tygodni uczestnicy stosowali leczenie dietetyczne, stosując dwa rodzaje diety: jedną opartą na produktach o niskim IG oraz jedną standardową dietę terapeutyczną. Uzyskane wyniki wykorzystano do opracowania protokołu interwencji żywieniowej oraz sformułowania zaleceń żywieniowych dla dzieci i młodzieży z nadwagą i dyslipidemią. Praca ta podkreśla konieczność wdrażania skutecznych programów modyfikacji stylu życia, w tym terapii dietetycznych, ale także dostarcza możliwych programów wdrożeniowych.

Artykuł 3

W kolejnej pracy dokonano ocena spożycia warzyw i owoców przez dzieci i młodzież z nadwagą i rozpoznaną dyslipidemią przed udziałem w programie interwencji żywieniowej. Praca dostarczyła bardzo interesujących danych dotyczących struktury spożycia warzyw i owoców. Ostatecznym podsumowaniem pracy było stwierdzenie, że w edukacji żywieniowej należy zwrócić szczególną uwagę na promowanie codziennego spożycia kilku porcji warzyw i owoców, z uwzględnieniem ich właściwych proporcji. Szczególnie istotne jest to, że powszechnie znane zalecenie żywieniowe zostało jednoznacznie potwierdzone wynikami badań naukowych. Wzmacnia to podstawy evidence-based nutrition oraz nadaje większą rangę rekomendacjom żywieniowym stosowanym w różnych stanach klinicznych u dzieci i młodzieży.

Artykuł 4

W ostatniej pracy Autorzy mając na uwadze, iż mimo rozwoju nauki nadal nie ma skutecznej i potwierdzonej strategii żywieniowej w leczeniu nadwagi/otyłości i współistniejącej dyslipidemii u dzieci i młodzieży. Dlatego podejmują badania, których celem była ocena skuteczności interwencji żywieniowej u dzieci i młodzieży z nadwagą i dyslipidemią. Dieta o niskim indeksie glikemicznym (LGI) może być zalecana, ale dowody

na jej skuteczność w populacji pediatrycznej są ograniczone dlatego pacjenci zostali wybrani losowo i przydzieleni do jednej z dwóch grup dietetycznych: diety LGI lub diety standardowej terapii (ST). Obie diety opierały się na głównych zaleceniach zintegrowanego stylu życia dla zdrowia układu krążenia. Badanie wykazało, że zarówno dieta LGI, jak i dieta ST były równie korzystne w redukcji masy ciała, tkanki tłuszczowej, ciśnienia krwi, poziomu cholesterolu całkowitego (TC) i trójglicerydów (TG). Dieta LGI, w porównaniu z dietą ST, była mniej skuteczna w redukcji poziomu TG we krwi, ale bardziej skuteczna w redukcji rozkurczowego ciśnienia krwi (DBP). Dlatego wybór rodzaju diety w leczeniu dzieci i młodzieży z nadwagą i dyslipidemią może być indywidualny.

Największą wartością artykułu jest moim zdaniem to, że uzyskane wyniki wskazują, że wybór rodzaju diety w terapii dzieci i młodzieży z nadwagą i dyslipidemią może mieć charakter indywidualny, jednak powinien pozostawać zgodny z aktualnymi rekomendacjami (CHILD-2). Jest to bardzo wyważone i dojrzałe podejście w interpretacji badań naukowych. Należy tu także podkreślić, że praca ta stanowi spójne i wartościowe zwieńczenie całego cyklu publikacyjnego.

Podsumowanie prezentowanych prac

Czytając dyskusję chcę podkreślić umiejętność Doktorantki do prawidłowego analizowania i odniesienia wyników badań własnych do prac innych autorów oraz szczególnie trud przedstawienia tak dużej ilości zależności. Uzyskane bardzo ciekawe wyniki podkreślają konieczność wyboru odpowiedniej strategii dietetycznej, ale także konieczność zapewnienia profesjonalnego i ustrukturyzowanego poradnictwa. Chciałabym tu podkreślić świadomość Doktorantki, że każde badanie naukowe ma swoje mocne strony ale także ograniczenia, co wybrzmiało i zostało przedstawione w rozdziale dyskusja jako ograniczenia projektu i mocne strony projektu. Doktorantka dobrze to wyjaśnia i dokumentuje swoją naukową dojrzałość i umiejętność krytycznego spojrzenia na analizowany problem badawczy.

Ostatecznie przygotowaną rozprawę doktorską kończą wnioski, które są sformułowane prawidłowo oraz odnoszą się do wyników badań. Uzyskane wyniki badań pozwoliły na weryfikację postawionych hipotez badawczych. Chciałabym podkreślić że Doktorantka zrealizowała cel pracy i zweryfikowała postawione hipotezy badawcze w sposób celujący. Umiejętność krytycznej analizy danych oceniam bardzo dobrze.

Jak każda dobra praca zawsze inspirowała do zadawania pytań i odnosząc się do przeprowadzonych przez Doktorantkę badań własnych, podczas publicznej obrony pracy doktorskiej prosiłabym o odpowiedź na poniższe pytania:

Jakie są możliwości wykorzystania nowych technologii w edukacji żywieniowej dzieci i rodziców – możliwości i ograniczenia?

Jak Doktorantka ocenia wpływ mediów społecznościowych na zachowania żywieniowe dzieci ?

Jakie czynniki poza żywieniowe należy uwzględnić przy wprowadzaniu dietoterapii w ośrodkach pediatrycznych?

Jak badania można by rozszerzyć o aspekty psychologii zdrowia?

W jaki sposób można poprawić skuteczność interwencji dietetycznych w leczeniu zaburzeń masy ciała w populacji pediatrycznej?

Jakie są implikacje Pana/Pani wyników dla programów profilaktyki otyłości?

Podsumowanie i wniosek końcowy

Przedstawiona rozprawa doktorska Pani **mgr Beaty Bondyra-Wiśniewskiej** pod tytułem **„Ocena wpływu zróżnicowanej dietoterapii na redukcję masy ciała i poprawę parametrów lipidowych u dzieci i młodzieży z nadwagą lub otyłością oraz dyslipidemią”** wykonanej pod kierunkiem naukowym dr hab. Anny Harton, prof. SGGW wpisuje się w nurt bardzo istotnych badań nad możliwościami działań żywieniowych i poza żywieniowych w relacji do poprawy masy ciała i parametrów kardiometabolicznych w populacji pediatrycznej.

Jest także oryginalnym i wartościowym opracowaniem stanowiącym cykl artykułów opublikowanych w renomowanych czasopismach o zasięgu międzynarodowym. Podjęty problem badawczy ma duże znaczenie, zarówno w wymiarze poznawczym, jak i aplikacyjnym. Ten obszar wiedzy wymaga dalszych wnikliwych badań wykorzystujących najnowsze narzędzia badawcze, co wskazuje na duży potencjał naukowy i umiejętności Autorki, dostrzegania, formułowania i rozwiązywania problemu badawczego o dużym znaczeniu społecznym.

Reasumując, uważam, że przedstawiona do recenzji praca doktorska prezentuje bardzo wysoki poziom merytoryczny, posiada elementy nowatorskie oraz znaczną wartość aplikacyjną.

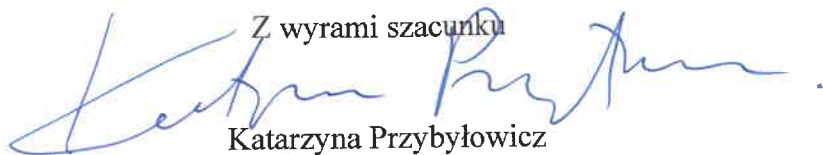
Wniosek końcowy

Stwierdzam, że praca doktorska spełnia warunki zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (DZ. U. z 2024 r. , poz. 1571 z późniejszymi zmianami) oraz Uchwały Nr 89 – 2022/2023 Senatu SGGW z dnia 26 czerwca 2023 roku w

sprawie uchwalenia Regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Jest to opracowanie oryginalne i unikatowe wskazujące na konieczność dalszego prowadzenia badań, w tym istotnym temacie. Autorka przygotowując pracę wykazała się wielką umiejętnością krytycznego myślenia oraz celującą znajomością tematu badawczego i umiejętnością interpretowania uzyskanych wyników.

Powyższe stwierdzenie upoważnia mnie do przedłożenia Radzie Dyscypliny Technologia Żywności i Żywienia Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie wniosek o przyjęcie rozprawy, jako doktorskiej i dopuszczenie Pani mgr **Beaty Bondyra-Wiśniewskiej** do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Dodatkowo wnioskuję o wyróżnienie rozprawy doktorskiej podkreślając nowoczesne zgodne z aktualnymi trendami w nauce podejście do analizowanej problematyki badawczej o wysokiej wartości merytorycznej oraz znaczenie aplikacyjne, co jest dodatkowym miernikiem wartości pracy poznawczej.

Z wyrazami szacunku

Katarzyna Przybyłowicz

UNIWERSYTET WARSZAWSKI

Instytut Nauk o Zymieniu Głównie

Sekcja Główna Gospodarki Węglowej

Warszawa, 2026-02-23

PRIORYTET
PRIORITAIRE

№ 0207.

KANCELARIA GŁÓWNA SGGW
2026 -02- 23
WPŁYNĘŁO DNIA 8-

4

Instytut Nauk o Zymieniu Głównie
Sekretariat
Sekcja Główna Gospodarki Węglowej
Warszawa

ul. Nowosynowska 159C
02-776 Warszawa

